

ÜLKEMİZDE YOLSUZLUKLARA GENEL BİR BAKIŞ VE BUNLARLA MÜCADEYE YOLLARI

Kudret ULUSOY

Ulusal Kaynakları İzleme ve Koruma Girişimi Koordinatörü

http://www.turkhukuksitesi.com/makale_121.htm

(1999-2003 yıllarındaki araştırmalarımı içermekte)

Yolsuzlukla mücadelede başarılı olmak için önce, yolsuzluğun tanımını, nedenlerini, boyutlarını, topluma ve bireye etkilerini, sonuçlarını ortaya koyarak, çözüm önerileri getirmek ve sonuç alana kadarda toplumun tüm kesimleriyle birlikte, sonuç alıncaya kadar top yekûn bu mücadeleye devam etmek gerekmektedir.

YOLSUZLUĞUN TANIMI

--Yolsuzluk; Bir görev ve yetkinin, hukuk kurallarına aykırı olarak kötüye kullanması suretiyle, suiistimal yapmak, menfaat ya da çıkar sağlamak şeklinde tanımlanabilir.

--Hukukçular yolsuzluğu; Bir kamu görevlisinin konumundan yararlanarak kendisine veya başkalarına çıkar ve menfaatler sağlaması şeklinde tanımlamaktadır.

--Dünya Bankası ise, Yolsuzluğu; Kamu yetkisinin, özel çıkarlar için kötüye kullanılması şeklinde tanımlamaktadır.

Bu açıdan bakıldığında sadece kamudaki yolsuzluklar akla gelmektedir. Oysa ülkemizin karşı karşıya kaldığı yolsuzlukların içinde özel sektörde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle, Bankalar, finans kuruluşları ve sermaye piyasasın da spekilasyon, manipulasyon, içerden bilgi sızdırmalar gibi usulsüzlüklerde yolsuzluğa neden olmaktadır.

YOLSUZLUĞUN BAŞLICA NEDENLERİ

--Hızlı nüfus artışı – Sosyal Güvencenin olmaması

--Kamu kaynaklarının kesin tespitinin yapılmaması ve kayıt altına alınmaması

- Kamu kaynaklarındaki plansızlık, denetimsizlik, kamu harcamalarındaki aşırı artış
- Yüksek faiz, Ekonominin büyük ölçüde devlet kontrolünde yürütülmesi.
- Kamu ihalelerinin yüksek olduğu kurumların etkin yönetilmemesi ve denetlenmemesi.
- Aşırı borçlanma politikası, ekonomide üretim, yatırım ve istihdama yönelik politikalar yerine ranta dönük politikalar izlenmesi.
- Kamunun yeteri kadar şeffaf olmaması, ekonomi ile politikanın iç içe girmesi.
- Politikanın; ülkeye hizmet için değil zenginleşmede araç olarak görülmesi.
- Yıllardır uygulanan desteklemedeki popülist politikalar.
- Ülkenin koalisyonlarla yönetilmeye başlandığı dönemlerden bu yana; kamu kaynaklarının ve kamu bankalarının, politikacıların yakınlarına görev verilmesinde, kredilerin ihtisas dışı kredilerle seçmenlere sübvansiyon ve kendi partilerine para dağıtılması amacıyla ve düşüncesiyle kullanılması ve paylaşılması.
- Kamu bankalarının iyi yönetilmemesi ve etkin denetlenmemesi.
- Kamuda kıdemli, liyakatlı ve kariyerli kişilerin üst düzey görevlere getirilmemesi, bilgisiz, beceriksiz, kapasitesiz ve tecrübesiz kişilerin sırf yandaş olmaları nedeniyle üst düzey görevlere getirilmesi.
- Denetim elemanlarının ve denetim organlarının pasifize edilerek zaafa uğratılması, düzenlenen raporların sümen altı edilmesi ya da bekletilerek zamanaşımına uğratılması.
- Denetim ve denetim elemanlarının sorunlarının yıllarca çözülmemesi tam tersine ekonomik ve sosyal haklarının her geçen gün biraz daha erozyana uğratılması.
- 2531, 3628, 3071, 4518, 4208, 4422, 4483, 1918 ve 237 Sayılı Kanunlarla, bu tür diğer kanunların etkin bir şekilde uygulanmaması.
- Ağır işleyen ve geciken, yeteri kadar araç, gereç ve bilgi donanımı ile maddi kaynağı olmayan yargı sistemi.
- Kamu kurum ve kuruluşları arasında yeteri kadar koordinasyon, işbirliği ile bilgi ve belge akışı olmaması ve bu konuda araştırmacılara da açık bir arşiv oluşturulmaması.

-Mal ve hizmet üretimindeki kapasite yetersizliği, aşırı talep artışı, kamudaki arz talep dengesizliği, ekonominin saydam olmaması, hesap verme sorumluluğunun bulunmaması ve keyfi davranışları ile kayırmalar.

-Yolsuzluğun yaygın olmasının getirdiği meşruiyet ve ahlaki bozulmanın yolsuzluğu daha da artırarak doğal hale getirmesi, bir yerde kuralsızlığın kural olması.

-Sivil Toplum örgütlerinin ve yurttaşların kamudan hesap sorabilme yeteneğine, imkanına ve gücüne sahip olmaması ve bu yönde hukuki düzenlemeler yapılmaması.

-- İşlenen suçlarla verilen cezalar arasındaki dengesizlik, hafif para ya da hapis cezasının caydırıcı olması yerine neredeyse teşvik edici olması.

-Yolsuzluk durumunda yakalanma olasılığının azlığı ya da yakalandığı takdirde verilen cezanın ağırlığı ya da hafifliği.

-Aşırı bürokrasi ve kırtasiyeciliğin işleri uzatması ve yolsuzluğa zemin hazırlaması.

-Kamu personeli maaş politikası ile personelin performansının herhangi bağlantısının olmaması.

-Kamuda çalışanların maaşlarının özel sektöre göre düşük kalması, motivasyonu olumsuz etkilemesi ve kişinin kurumu ile bütünleşmesini zayıflatması.

--Sorunların hukuki yünden ve yasal yollarla çözülememesi sonucu, yasa dışı yollara ve güçlere başvurulması.

--Sağlıksız ve hızlı kentleşmenin yarattığı ranttan kaynaklanan çeteleşme.

--Devlet Muhasebe sisteminin karmaşıklığı, devletin gelir ve giderine ilişkin hesapların yer aldığı bütçedeki kalemlerin fazlalığı ve anlaşılır olmaması.

YOLSUZLUĞUN ÇEŞİTLERİ;

--Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, sahtecilik, dolandırıcılık, ihaleye fesat karıştırmak, nüfus ticareti, usulsüz atama ve tayin, haksız kazanç, haksız rekabet, kaçakçılık, kayırmacılık, batık kredi, kayıt dışı para, uluslararası şirketler tarafından komisyon adı altında ödenen komisyonlar, hukuk dışı bağışlar, spekilasyon, manipulasyon, vs.

--Yolsuzluğun bir çeşidi ve en önemlisi olan rüşvet; Bir kamu görevlisinin konumunu kötüye kullanarak, yapması gereken bir işi yapmamak ya da yapmaması gereken bir işi yapmak için

kendisine ya da başkalarına para, hediye veya başka bir ad altında menfaat sağlamasıdır. En az iki ya da daha çok kişi vardır.

YOLSUZLUK YÖNTEMLERİ

Yolsuzluklar; Önceleri daha çok muhasebe hileleri, vergi kaçırma; yani karı düşük gösterme sistemine dayanırdı. Daha doğrusu faturasız ya da düşük faturalı satış yapıp, naylon fatura ya da şişik faturalarla malzeme ve yatırım malı satın alarak şirket giderlerini daha fazla gösterip, şirketi zararda göstererek vergi kaçırma yoluna gidilirdi. Fakat bu yol karlı değilse, bu kez şirket karda gösterilerek kredi çekilir ve bu krediler batırılırdı.

Şirket ve bankaların denetimi de, vergi kaçırılıp kaçırılmadığı esasına dayanır, eğer vergi kaçırılmıyorsa ve maliye ile bir sorun yoksa, blançolar ile gelir gider tablolarındaki rakamların gerçek olup olmadığı yönünde detaya inilmezdi. Bu durumda blanço ve gelir gider tablolarındaki rakamların bir önemi yoktu.

Oysa, günümüzde şirket ve bankaların halka açılması ve hisse senetlerinin borsalarda işlem görmeye başlaması nedeniyle, yapılan yolsuzlukların tamamına yakını blançolarda yapılan muhasebe hilelerine dayanmaktadır.

Gerçekte zararda olan şirketler karda gösterilerek bir miktar vergi ödenmesine katlanmakla beraber, olmayan kardan üst düzey yöneticilere prim ve pay verilir bu arada, mevduat sahipleri, yatırımcılar ve kredi veren kuruluşlar aldatılarak dolandırılır. Denetim şirketleri de kendi çıkarları doğrultusunda bu hilelere alet olmaktadır.

Ayrıca, yurt içinde ve yurt dışında paravan ya da tabela şirketleri kurulur, alınan krediler bu şirketlere aktarılır, aktarılan krediler birkaç paravan şirket arasında dolaştıktan sonra, Yurtdışındaki banka hesaplarına aktarılır oradan da yurtiçi hesaplara havale edilir.

Diğer bir yöntemde, yurt dışında konserler düzenlenir onbinlerce davetiye satılmış gibi gösterilerek, kaçırılan para aklanır ve tekrar yurt içine getirilir.

Hayali ihracat, usulsüz teşvikler, gereksiz açılan kamu ihaleleri, bu ihalelerde birim fiyatlar yerine, özel ve lüks imalatlar üzerinden hazırlanan keşifler, ihale alındıktan sonra sürekli keşif artışları yapılır, hak edişlerde 90 kamyon nakliye yerine 900 kamyon, 10 km nakliyenin 100 km üzerinden ücretlendirme yapılır. Torak zemin kaya zemin gösterilir.

Kamu kurumlarının yurt içi ya da yurt dışındaki bankalarda duşuk faizli vadeli ya da vadesiz mevduatı bulunmasına rağmen, kurumun finansmanı ve ödemeleri için menfaat karşılığı bankalardan yüksek faizli krediler çekilmesi.

Bürokratların kurumları ile bağlantılı olarak kurdukları vakıf, biriktirme sandıkları ya da fonlarda yönetime gelmek suretiyle, çalıştıkları kurumlarla ya da diğer özel ve kamu kuruluşlarıyla ticari ilişkilere girmeleri.

Daha bunlar gibi birçok yöntemlerle yolsuzluk yapılmaktadır.

YOLSUZLUğUN TOPLUM VE BİREY ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

--Yolsuzluk ülkede yoksulluğa, açlığa ve sefalete yol açmıştır. Sosyal adalet temelden sarsılmıştır. Ekonomide haksız rekabete yol açmıştır.

--Milli gelirin daha az kişinin elinde toplanmasına, zengininin daha zengin, fakirin daha fakir olmasına ve adeta orta sınıfın yok olmasına neden olmuştur.

--İşsizlik, pahalılık ve suçluluk oranında önemli artışlar olmuştur.

--Ulusal bağımsızlığımız ve üniter devlet yapımızı tehdit ve tehlike altında bırakılmış ve demokratik rejime güven sarsılmıştır. Demokratik kurumlara ve hukuk sistemine karşı inançsızlık ve güvensizlik meydana gelmiştir.

--Devletin vatandaşa, Vatandaşın devlete ve ayrıca vatandaşın birbirine güveni kaybolmuştur.

--Ayrıca yabancı devletlerin ve uluslararası kurum ve kuruluşların ülkemize güveni kalmamıştır.

--Yabancı sermaye ülkemizden kaçmış ve dış yatırımlar bir daha gelmemiştir.

--Toplumun sağlığı bozulmuş, halk bireysel kimlik bunalımına girmiştir. İntiharlar artmış, bireysel saldırılar, kap-kalar artmıştır.

--Halkın psikolojik ve fiziksel rahatsızlıkları artmış, ahlaki değerler erozyona uğramıştır.

--Siyaset ve siyasetçiye güven sarsılmış, halk siyasetten soğumuş, toplum yeni siyaset ve siyasetçi arayışlarına girmiştir.

--Geçmiş yıllarda hayali ihracat ve yolsuzluk komisyonlarında yer alanların, meclis dışında kalması siyasete olan güveni derinden sarsmıştır.

--Yine yapılan başka bir araştırmaya göre yabancı ülkelere yerleşmek isteyen vatandaşlarımızın oranı %46'ya, umudunu kesenlerin oranı da %29.6'ya yükselmiştir.

--Yabancı kurum ve kuruluşlar i işlerimize karışır hale gelmiş, neredeyse bürokrasideki atamalara müdahale eder duruma gelmiştir. (Kamu bankaları, Telekom gibi üst kurul atamalarındaki sıkıntılar)

YOLSUZLUĞUN BOYUTLARI

--Son 20 yılda yolsuzluk, rüşvet, kara para ve diğer yasa dışı yollarla ülkenin kayıp ettiği paranın miktarı bu günkü GSMH'ya yani 200 milyar dolara eşittir.

--Yapılan bir araştırmada dış yatırımcıların %63' yolsuzluklar nedeniyle ülkemize gelmek istemediklerini belirtmişlerdir.

--U.A. Finans Danışman şirketi PWC tarafından yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye; in, Rusya ve Endonazya'dan sonra en az şeffaf 4. lke haline gelmiştir.

--OECD lkeleri arasında gelir dağılımını en dengesiz ve milli gelirin en düşük olduğu ülkelerden birisi durumuna gelinmiştir.

--Dünya daki toplam 1 trilyon dolar dış yatırımdan, 2001 yılında sadece 982 milyon dolar pay almışız. Oysa Meksika 13 milyar, in, Hongkong'la birlikte 105 milyar dolar almıştır.

--Her yıl ülkemize girmesi gereken ortalama 1.8 milyar dolar dış yatırım artık gelmemektedir.

--Dünya da dolaşan yabancı sermaye; 90' lı yıllarda 12 kat artmışken, ülkemiz hala 80'li yıllarda kalmıştır.

--Uluslararası finans kuruluşlarının, ülkemize açmış olduğu ticari kredilerde sadece 2001 yılının ilk çeyreğinde 3.7 milyar dolar azalma olmuş, ayrıca kredilerin vadesi kısalmıştır.

--Yurtdışına kaçan para miktarının 40-50 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir.

--Yurtdışındaki Türk işçilerinin ülkemize her yıl gönderdikleri ortalama 3.5-4 milyar dolar birikim sırf güvensizlik ve yolsuzluklar nedeniyle gelmemiş, 2001 yılının ilk altı ayında sadece 1.5 milyar dolar göndermişlerdir.

--Sadece Almanya'daki Türkler son 5-6 yıl içinde Almanya'da 125 bin konuta 9 milyar mark yatırmışlardır.

--Halkın güvensizlik nedeniyle ekonomiye aktarmadığı ve yastık altında tuttuğu para

miktarının 70-80 milyar dolar olduğu ifade edilmekte, sadece Alman Hükümetinin tahmini 20 milyar Mark civarında olduğu basında yer almıştır.

--Dünya Bankasının bir raporunda, her yıl kamu ihaleleri yoluyla 5 milyar doların üzerindeki bir paranın, politikacılar ve bürokratların şahsi hesabına yattığı belirtilmektedir.

--Yine başka bir raporuna göre, kamu ihalelerinin %15'inin; bağış, komisyon vs. isimler altında ilgili kişilere ödendiği belirtilmektedir.

--Ülkemiz 2001 yılındaki 9.4 küçülme ile, son 56 yılın rekor yoksullaşmasını yaşamıştır.

--Kişi başına düşen milli gelirden 7 yıl geriye gidilmiştir. (2001; 2160 \$ 1994; 2195 \$ 1993; 3.093 \$)

--1990-1999 yılları arasında milli gelirdeki artış sadece 212 dolar olmuş, buna göre ülkemiz gelişmekte olan ülkeler arasında 10. sırada yer almıştır. (1990; 2.710 \$, 1999; 2.912 \$)

--Gelişmiş ülkelerdeki ilk %20 nüfus ile son %20 nüfus arasındaki fark ortalama 4-5 kat iken, bizde bu oran 11 katın üzerindedir. (Z/F)

--Diğer bir ifade ile ülkemizdeki en fakir 134 bin aile ile, en zengin 134 bin aile arasındaki fark 234 kat olmuştur. (91.898 \$ / 392 \$)

--Türkiye'nin üçte birinden daha fazlası yani 25 milyon vatandaş yoksulluk sınırında ayda 72 milyon lira ile geçinmeye çalışmaktadır.

--Yolsuzluklar yatırımları olumsuz etkilemiş, 1987'de temel kamu yatırımlarına %15.2 pay ayrılmışken 2001'de %5.7 pay ayrılmış. (enerji, su, bayındırlık, k.yolları)

--TMSF'na devir edilen banka sayısı 21'i bulmuş, bunların zararı 55 milyar dolar, görev zararları 30 milyar doları bulmuş. (Ziraat, emlak, halk)

--Hazineden batık bankalara 34.6 katrilyon (23 milyar dolar) faiz hesabıyla 73 katrilyon aktarılmış.

--Yolsuzluklardan kaynaklanan kamu açığını kapatmak için IMF ve Dünya Bankasına en fazla borçlu ülke haline gelmişiz.

--Rekabet gücü en kötü 10 ülke arasında 6. sıradayız.

--Miami'de 10 bin Türk'ün ev aldığı, sadece son iki yılda 5 bin Türk'ün daha gayrimenkul aldığı, yine Florida'da Türklerin 1.5 milyar dolar civarında gayrimenkul aldığı medya da yer almıştır.

--Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından işlem yapılmak üzere Başbakanlığa 49 yolsuzluk dosyası gönderilmiş, bunlardan Ziraat Bankası ile ilgili 5 dosyanın gereğinin yapılması için Başbakanlıkça izin verilmemiş.

YOLSUZUKLARLA MÜCADELEDE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

--Öncelikle yasama, yürütme ve yargı arasındaki hassas dengeyi koruyacak, birbirlerinin görev ve yetki alanlarına müdahale etmeyecek şekilde Anayasal ve Yasal düzenlemeler yapılmalıdır. (Yüksek yargı organı başkanlarının konuşmaları)

--TBMM'nin meclis araştırması, meclis soruşturması ve gensoru gibi denetim mekanizmalarının her türlü etki ve baskıdan uzak amacına uygun işletilmesi ve bu komisyonlarda yer alan milletvekilleri güvenceye kavuşturulmalıdır.

--Toplumun eğitim, sağlık, barınma ve diğer konularda sosyal güvencesi sağlanarak, halkın gelecek korkusu ve endişesi giderilmelidir.

--Halka, daha sonra yabancı ülkelere ve u.a. kurum ve kuruluşlara güven verilmeli, bir yerde Osmanlı'nın son dönemindeki görüntü yerine, Mustafa Kemal Türkiye'sinin ilk yıllarındaki dürüst ve temiz bir Türkiye görüntüsü verilmelidir.

--Ülkenin bu günkü görüntüsünden vatandaşından yönetenlere kadar herkesin sorumlu olduğu, üzerine düşenleri yapmadığı bilincinden hareketle, yolsuzluklarla mücadele tüm toplum tarafından top yekûn yapılmalıdır.

--Bundan böyle İdari, cezai ve mali aflarla bu mücadele kesintiye uğratılmamalıdır. (afla çıkanlar, çek, senet, disiplin affı teşvik edicidir.)

--Devlet tuttuğundan vergi alma yerine vergi oranları düşürülerek vergi tabana yayılmalı ve Devlet tutamadığından da vergi almalı. Kapsamlı bir vergi reformuna gidilmelidir.

--Eleştiriler olumlu ve yapıcı olmalı eleştirenler çözüm yolu da önermelidir.

--Tüm çözümü devletten bekleme yerine, herkes üzerine düşeni yapmalı, kişisel menfaat yerine toplumsal menfaat bilinci oluşturulmalıdır. Bu konuda ilk öğretimden yüksek öğretime kadar herkese gerekli eğitim verilmelidir.

--Yolsuzlukla mücadele siyasi bir linç aracı olarak görülmemelidir. Çünkü; burada en büyük yarayı, birbirlerini yolsuzlukla suçlayan, ancak bunu kanıtlayamayan ya da gereğini yapmayarak birbirlerini aklayan siyaset ve siyasetçiler almaktadır.

--Yolsuzlukla mücadelede siyasi partiler, kurum ve kuruluşlar daha doğrusu tüzel kişilikler hedef alınmamalı, yolsuzluğu yapan suç işleyen kişilerin üzerine gidilmelidir. Zira; Kurumlar demokrasinin ve rejimin temel organlarıdır. Bunları yıktığınız zaman tekrar inşa edemezsiniz, o zaman toplum hukuk dışı çareler ve başka arayışlar içerisine girer ki (mafya, dikta gibi demokrasi dışı) telafisi mümkün olmayan yollara gidilir ülke yıllarca geriye gider.

--Gerek ulusal gerekse evrensel hukuku kuralları daha doğrusu yasalar tam olarak ve herkese tavizsiz eşit, adaletli ve dengeli bir şekilde uygulanmalıdır. (1 kg kıyma çalana 6 yıl, Bankaları hortumlayanlar 6 ay hapis yatmakta)

--Yönetime, hukuk kurallarını tam olarak uygulayacak nitelikli, bilgili kişilikli ve cesur kişiler getirilmelidir.

--Üst düzey görevlere getirilenlerin herhangi bir suiistimale karışıp karışmadıkları, haklarında herhangi bir soruşturma yapıp yapılmadığı ve cezalandırılıp cezalandırılmadıklarına bakılarak (aklananlar hariç)) ona göre görev verilmelidir. Liyakat ve kıdem esası kesinlikle esas alınmalı ve etik sözleşmesi getirilmelidir.

--Öncelikle eşit işe eşit ücret ilkesinden hareketle, görev yetki sorumluluk ve üstlenilen riskler göz önüne alınarak, tüm çalışanların gelir dağılımındaki adalet sağlanmalı, daha sonra, üst düzey kamu görevlilerinin ücretleri özel sektördeki uygun hale getirilmeli ve böylece kamudaki ücret adaletsizliği giderilmelidir.

--Ekonomi ile politikanın ilgisi makro düzeyde olmalı, ilişkileri asgari düzeye indirilmelidir. Yatırımlar ülkenin ihtiyacına ekonomik kurallara göre yapılmalı, siyasi tercihlere göre yapılmamalıdır. (Havaalanları, tesisler, ulaşım, cevhere vs. göre)

--Yeni idari yapılanmada yer alan ve denetim dışı kalan ayrıca, ücretleri de kendileri tarafından astronomik bir şekilde tespit edilen üst kurullar ya kaldırılmalı ya da sıkı denetim getirilerek, bütçe yasası içine alınmalıdırlar.

--Kamu ihalelerinin her aşaması açık ve şeffaf olmalı, işi geciktiren, devir eden ve suiistimale tespit edilenlere bir daha kamuda kesinlikle ihale verilmemelidir. Ayrıca mesleki sivil toplum örgütü temsilcilerinin de yer aldığı bağımsız bir komisyonca, ihale komisyonları ve diğer üst kurullar denetlenmelidir.

--Yargı üzerinde önemli etkisi ve katkısı olan Bilirkişilik müessesesi yeniden ele alınmalı bir yasası çıkarılmalı, sıkı takip ve denetim altına alınmalıdır.

--Yargıda yeni bir reforma gidilerek, yürütmenin etkisinden ve baskısından kurtarılmalı, HSYK'nun yapısı değiştirilmeli, ilgili Bakan ve Müsteşar bu kurulda yer almamalı, hâkim ve savcıların atama, yer değiştirme ve ücret gibi özlük işlemleri tam bağımsız ve özerk bu kurulca yürütülmelidir. Hâkim ve savcılarının yetkilerinin kısılması, görev alanlarının daraltılması yerine artırılmalıdır. (4483, kamu bankaları, üst düzey yöneticiler, doğrudan müdahale)

--Sadece İdarede değil polis, C. Savcısı ve mahkemelerde kesinlikle ihtisaslaşmaya ve uzmanlaşmaya gidilmelidir. Çünkü yeterli bilgi, belge, tecrübeye sahip olunmadığı ve yolsuzluklar kavramada, teşhis etmede, yol ve yöntem belirlemede yetersiz kalındığı için kısa sürede sonuç alınamamakta, başlanan operasyon ve yargılamalar yarım ve sonuçsuz kalmakta, adalet gecikmekte, zaman aşımına uğratmakta dolayısıyla adalet adaletsiz yaratmaktadır.

--Yolsuzluk, rüşvet, karapara ve diğer yasa dışı yollarla sağlanan paralarla ilgili davalara, bu konuda ihtisaslaşan mahkemeler bakmalı ve bu mahkemelerdeki hâkim ve savcılarının emrine ekonomi, mali ve uluslararası hukuk alanında yetişmiş deneyimli kolluk güçleri verilmelidir.

--Bankacılık sırrı eski önemini kaybettiğinden ve bu sır kara para aklamada ve kaçakçılıkta kullanıldığından, ilgili ve yetkili kişilere bu sır kaldırılmalıdır. Parasal görevlerde bulunan kişiler uzun süre aynı yerde görev yapmamalı, gerekli şartlar hazırlanarak belirli sürelerle rotasyon yapılmalıdır.

--Kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon, iletişim, bilgi ve belge akışı sağlanmalı, arşiv oluşturulmalı özellikle, Adli, Emniyet, Jandarma ve Teftiş Kurulları arasında doğrudan işbirliği kurulmalıdır.

--Yapılan soruşturmalar hazırlık aşaması dışında açık ve şeffaf olmalı sonuçları kamuoyuna açıklanmalı ve bu mücadele hukuk içinde kalınarak yapılmalı, Tanıkların kimlikleri kesinlikle gizlenmeli, özellikle kamuda suça ilişkin ilgili ve yetkili makamlara bilgi ve belge verenler hakkında bir işlem yapılmamalıdır. Yargının hızlanması için delil toplamanın önündeki her türlü engeller kaldırılarak, soruşturma süreci hızlandırılmalıdır.

--Tüm Teftiş Kurulları tek çatı altında birleştirilerek aynı HSYK olduğu gibi bağımsız bir kurul oluşturularak TBMM'ne, Cumhurbaşkanına ya da Başbakanına bağlanmalıdır. Böylece denetim sistemi ve denetim elemanları her türlü etki ve baskıdan kurtarılarak kurumsal ve bireysel bağımsızlık getirilmelidir.

--Bu kurula bağı bir suç ihbar merkezi oluşturularak, tüm ihbarlar bu merkezde toplanmalı, buradan denetim elemanlarına dağıtılmalı, düzenlenen raporlarda suçun çeşidine göre ya doğrudan denetim elemanı tarafından ya da buradan ilgili makamlara yani yargıya intikal ettirilmelidir. Suç ve suçlu veri tabanı oluşturularak sürekli izlenmeli ilgili ve yetkili kişilerin araştırmasına da açılmalıdır.

--Yolsuzlukla mücadele eden basın ve medya kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlar teşvik edilmeli, desteklenmeli ödüllendirilmelidir.

--Mal Bildirimleri her yıl alınmalı, açık ve şeffaf olmalı, ilgili ve yetkili kişi ve kuruluşların rahatça bu bilgilere ulaşmaları sağlanmalıdır.

--Yolsuzluklarla haksız kazanç sağlayanların mal varlıklarına kesinlikle el konulmalı, bunlar sürekli izlenmeli, ayrıca kredi batıranlara bir daha bankalarda üst düzey görev verilmemelidir. Başında bulunduğu kurumu zarar ettiren yöneticiler alınmalı, başarılı olanlar maddi açıdan da ödüllendirilmelidir.

--Kamu görevlilerinde olduğu gibi, Bakan, milletvekili ve Belediye Başkanı seçilenlere ticaret yasaklanmalı, mevcut işleri kayyuma devir edilmeli, iş takipçiliğine kesinlikle son verilmelidir. Ancak ücretleri de buldukları konuma göre artırılmalıdır. Ayrıca siyasi partiler ve siyasetçilerin seçim harcamaları, alınan bağışlar açık ve denetlenebilir hale getirilmelidir.

--Kamu ve yerel yönetimler özel sektörün yapacağı ticari işlemleri yapmamalı, ancak devletin de özel sektörü sürekli takip ederek çok sıkı bir şekilde denetim altına almalıdır. Çünkü; özel sektör de ülke ekonomisini ve dolayısıyla toplumu doğrudan etkilemektedir. (Vakıf, Sandık, Fon, Market, Mağaza vs.)

--Yerel Yönetimlerde yeniden yapılanmaya gidilerek, hazine garantili borçlanmaları önlenmeli, özellikle Belediyelerde, yolsuzluk kaynakları haline gelen sandık, fon , şirket, vakıf gibi kuruluşlar kesinlikle kapatılmalı, ya da mahalli sivil toplum kuruluş temsilcilerinin de yer aldığı ve sürekli değişen üyelerden oluşan bağımsız komisyonlarca sıkı denetim altına alınmalıdır. Belediyelerin nüfusları esas alınarak oluşturulacak genel bir bütçe ile Yerel Yönetimler Genel Bütçesi oluşturulmalıdır. Bu bütçeler, Belediye, Valilik, Özel İdareler ve diğer Meslek Oda temsilcilerinden oluşan komisyonlarca idare edilmelidir.

--2531, 3628, 237, 3071, 4518, 4208, 4422, 4483, 1918 Sayılı Yasalara işlerlik kazandırılmalı, eksik, yanlış yönleri günün şartlarına göre değiştirilmelidir.

--Denetimin ve Yargının önündeki en önemli engellerden birisi olan 4483 sayılı yasa kaldırılmalı. Kamu Bankaları yöneticilerine dokunulmazlık getiren ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından veto edilmesine rağmen çıkarılan Bankacılık yasasında yapılan değişiklikler tekrar iptal edilmelidir.

--Kamu muhasebe sistemi; açık, net, anlaşılır ve her isteyen kolayca ulaşabileceği hale getirilmelidir. Bütçe dışı fon, vakıf, sandık gibi tüm kuruluş bütçeleri genel bütçe içine alınmalı ve bu bütçeler ışığında yatırımlar da ona göre planlamalıdır.